

עלי מרפא
שער הגליון
יין התנבי
למעשה
בני היכלא

- כך תשלוט במחשבות
- בחרים בטוב כיצד?
- כיצד חשוב להתבייש
- מה תפסיד אם תלמד?
- בחדר החקירות

התורה הזמנית:

- האם גם לך די בקב חרובין?
- מי מביא אותך אל התכלית?
- לבדד ישכון
- בלעם מחליט לברך. למה?
- להרגיל בנעום את הקשר עם השי"ת
- בין המצרים: למי יש כח לבכות?
- הלכות שבעה עשר בתמוז

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עונג הפרשה
חנוך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מחשבות שאינם נצרכים לעכשיו - תתעלם מהם לגמרי!!

יום א' ניסן תקצ"ב

זכות פנפי השליית יגנו עליך פנשר יעיר קנו וכו' להצילך ממהחשבות זרות יתרות, רק להרגיל עצמך בכל עת להסיח דעתך לגמרי ממהחשבות שאינם נצרכים באותו השעה, ולא תתחיל לחשוב בהם כלל. וזה עצה טובה מאד, ולהיות פשוט לגמרי, וגם יותר משפחה ולעשות עצמו פאיו יודע מאלו הרעיונים כלל, ולעסוק במה שעוסק בתורה או תפילה או משא ומתן וכיוצא, ואפלו מחשבות טובות אם אינם שייכים בענין זה צריכים לסלק גם כן פאלו אינו יודע עתה מהם כלל.

גנו בשעת התפילה אין צריכין לחשוב שום דבר, ובאמת אז דיקא מתגברים כל מיני בלבולים וערובי הדעת ביותר, אך צריכים להתעבר אז הרבה מאד בעצה הזאת לבלי להתחיל לחשוב שום מחשבות חוץ כלל, ואין על פי שמתחילת ההרגל בכל פעם יוצאת המחשבה לחוץ, צריכים לתפסה בכל פעם באפסד ולהקניטה לפנים לחשוב מה שהוא מדבר אז, ואפלו אם יהיה בן מאה פעמים בתפילה אחת:

...ובדאי אין שום חיות ואין שום מנטס מהם פי אם להשם יתברך ולהתורה, ובפרט על דרך הקדוש והחזק והנפלא והנורא שהוא ענין השיחה בינו לבין קונו שאין למעלה מהו, טוב להודות לה על מעט דמקטט שפבר זכית לקבל ממנו ולקיים מעט בענין זה וכו'. נתן מברסלב.

מה הבעיה לבחור?

אין מי שאינו רוצה לבחור נכון, אך מעטים מאמינים שזה אפשרי. בלעם שניצל עד תום את כח הבחירה לרע, מוכיח כמה היא פשוטה ונגישה, לטוב כמובן.

זאת ממנו, ולשם כך הם הקצינו ולקחו את בלעם, שמשמש בכה הזה בעצמו כדי לעשות את ההיפך, ולהביא את הקללה.

ודווקא מתוך כך קבלנו את ההוכחה הגדולה ביותר, שאכן יש כח כזה. וזה גם הסיפור של פי האתון.

” אין מי שאינו יודע על כח הבחירה. נדמה לנו שהעיקר הוא שינוי במעשים. וזו טעות. השינוי הוא בפה.”

פרשת בלק מבליטה באופן חסר תקדים את כח הבחירה שבאדם, לטוב ולמוטב. הבחירה מעצם מהותה מוכרחת להיות חופשית הן לטוב והן למוטב, הבעיה היא שלא תמיד אנו יודעים כמה כח הבחירה הוא חזק, עד שרואים את הצד הלא נכון של הבחירה. לפעמים דווקא כשרואים את הצד השני, של מי שבוחר לא נכון ועושה בכה הבחירה שימוש קיצוני לצד השני, ניתן לראות ולהתחזק ולהבין איזה כח יש לנו בידיים.

נחוח בפיו

עם ישראל עומדים מול אויב קשה מאד. חז"ל מרחיבים לתאר כמה הסכנה שלו היתה גדולה, והזוהר הקדוש מרחיב לתאר את גודל מכשפותיו והסכנה הנשקפת ממנו. הסכנה מכיוונו לא הייתה פיזית אלא דווקא רוחנית, וכגדרת חז"ל "אדם שכוחו בפיו".

הכח שבפה, הוא הכח שמבטא ביותר את כח הבחירה. הפה יש בו רוח שבאמצעותו הוא מוציא דיבור, אבל עוד קודם שהוא מוציא את הדיבור, הוא שואב רוח מלמעלה. כשאדם נושם ומדבר, הוא מביע רצון ועם הרצון הזה יש לו כח, אמת, להמשיך 'רוח דלעילא'.

הכח הזה ניתן לכל אדם, והוא יכול להשתמש בו לכל מטרה. בלעם למשל, היה אדם שפל וטמא כפי שלא היה מעולם, והוא 'בחר' להשתמש בכח הזה ולמשוך אליו כוחות עליונים כדי לעשות רע. וכאן, דווקא כאן, מתגלה כמה גדול כח הבחירה. כי אם הקב"ה מאפשר אפילו בחירה שכזאת - נוכל ממילא להבין עד כמה גם לנו יש כח בחירה, ולהשתמש בה לטוב.

פי האתון

משה רבינו מסר לנו את התורה הקדושה, ולימד אותנו איך להשתמש בכח הבחירה כדי להתקרב לה'. יהודי, יש לו יכולת אמתית, בכח הבחירה שבידו, לרתום את עצמו לתכנית האלוקית, ולאפשר לה כביכול לצאת לפועל, וזה הכלי היקר והיפה שבעולם שיכול להינתן לבנאדם.

המלחמה הגדולה והאמתית, שהעולם מנהל מול עם ישראל מאז ועד עולם - הוא מול הכח הזה. הגוים וכוחות הטומאה, שרואים את הפלא הגדול, ואת הכח שיש ליהודי - מקאים בו ועושים הכל כדי לנטרל

האתון, כשפתחה את פיה, מלבד התוכחה והביזיון שהיה בכך כלפי בלעם, באה לבטא מסר עצום. כביכול היא אומרת לו: הצלחת למשוך את הרוח דלעילא כל כך נמוך, לתוך המקום הטמא והמשוקץ שלך? ובכן, אם כך, גם אני שעוד יותר נמוכה ממך ואתה רוכב עלי, יכולה כבר לדבר...

כח הבחירה

המעשה של האתון בא ללמד, שאתה אמנם יכול להשפיל את הדיבור העליון כביכול, בכח הבחירה שהוא בלתי מוגבל, אבל אינך יכול לנצח אותו. כי בכל מקום שהוא יהיה, הוא ימש בסופו של דבר את הקדושה.

וזה המסר העיקרי של הסיפור. יהודי יקר! גם אם אתה נמצא בשיא הטומאה והשיקוף, יש לך כח - קוראים לו פה. הפה, בכל מקום שהוא נמצא, מושך אליו רוח מלמעלה. אפשר חלילה להשתמש בכך כדי להתרחק, אבל אפשר ועוד איך, להשתמש בכך כדי להתקרב.

אין מי שאינו יודע על כח הבחירה, ובכל זאת נראה כאילו אין לי אפשרות להשתנות. כי המדד שלנו לשינוי הוא ברמת המעשים. וזו טעות. השינוי אינו במעשים אלא בפה. הפה מכיל את השיבר המרכזי של כח הבחירה. אם רק נדע על הכח שיש בפה, ונשתדל להשתמש בו בכל מקום ומצב, לדבר ולבקש ולפחות להביע רצון, נוכל תמיד לבחור בטוב, ולשנות גם את מה שנראה כבלתי ניתן לשינוי.

(ליקוטי הלכות, ברכת השחר הלכה ה)

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ב	משנה ברורה ח"ו	דף היומי יומא	עלים לחיוב
שבת	טז	פה	ז	מו:	עו	פט
א	יז	פד:	ח	מט:	עו	צ
ב	יח	פה:	ט	מט:	עח	צא
ג	יט	פח:	י	נ:	קט	צב
ד	כ	פז:	יא	נ:	פ	צג
ה	כא	פז:	יב	נא:	פא	צד
ו	כב	פז:	יג	נא:	פב	צה

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן י"ח

בושה סותרת שמחה?

רבינו אומר (תורה ל"ח ח"א) 'צריך כל אדם לפשפש את עצמו אם הוא דבוק בהשי"ת.

אדם שהוא מתבייש, הוא דבוק בהשי"ת. למה הוא מתבייש? הוא מתבייש על שהוא הכעיס את השי"ת, על שאינו עושה את רצונו יתברך. וכשהוא מתבייש, אז הוא דבוק בהשי"ת.

אבל אם אני הולך ומסתובב סתם ככה, עם שחוק, זהו ההיפך מהבושה. אדם צריך שתמיד יהיה לו בושה, הבושה איננה עצבות ח"ו, אדרבה הבושה היא השורש, היא החיות.

חז"ל אומרים 'כל העובר עבירה ומתבייש בה, מוחלין לו על כל עוונותיו' - בזה שהוא מתבייש, מוחלין לו.

הלא כל ההתבודדות זה גם ענין של בושה, הוא שופך את שיחו לפני השי"ת, צריך הוא א"כ להתבייש, אהה! רבונו של עולם! למה אני מצער ומכעיס אותך כל כך הרבה?

והבושה הזאת שיש לו, זהו עיקר התשובה...

הדיבורים שאדם מדבר בהתבודדות, צריכים לתת לו חיות על כל היום. זה מה שמחיה את היום. אם זה לא נמצא - חסרה לו החיות של היום. ליום הזה אין חיות!

רבינו קורא לזה (תורה קע"ט) ימים מתים, זה לא יום.

אדם שהוא מתבייש לפני השי"ת, עושה הוא בזה נחת רוח גדולה ועצומה למעלה.

יש לשון בזהוה הקדוש: 'שאדם מביא קרבן, את הבשר אוכלים הכהנים, את הדם זורקים על המזבח, אם האימורים מקטירים על המזבח, מה יש להשי"ת מהקרבן? ריח ניחוח לה! השי"ת יש לו ריח ניחוח, שאמר ונעשה רצונו.

אדם כשהוא מתוודה לפני השי"ת, ומתבייש בזה, זהו הקרבן, זהו הריח ניחוח לה!'

התכלית של ההתבודדות הוא שיזכה האדם לבושה מהשי"ת.

וממילא כשיש לו את הבושה, כבר גם מתחרטים, ובדרך כלל אם מתחרטים, כבר לא רוצים לחזור עוד פעם על העוולה.

מה תפסיד אם תלמד?

התורה, כאומר מה אתה דואג, מה אתה מתבלבל, מה אתה כבר הולך להפסיד - 'מה תפסיד אם תלמד'...!?

ושמא תאמר שבאמת אתה הולך להפסיד איזה דבר שאם לא תרים את הטלפון עכשו יתהפך העולם ממש, לזה ממשיך המוכיח הראוי ואומר לך 'מה תפסיד אם תלמד הלא תקבל על כך עולם הבא' - כאומר גם לשיטתך שתפסיד איזה דבר באמת, אבל מצד שני אתה יכול להרוויח עולם הבא בעוד כמה דקות שתשב על הספר ולא תקום ממנו - נמצא שבכל אופן הרווח שלך גדול יותר בכפיית יצרך להמשיך לשבת על הכסא והספסל עם עיניך בתוך הגמרא.

ואם תזכור זאת ותעורר את עצמך בשעת הלימוד באופן התוכחה המעניינת הזו, תמצא בתיבות קדושות אלו הרבה הרבה כח אל לימוד התורה - דווקא הפשוט הזה של התוכחה יש בה ליישר את היצר שמקפיץ את האדם מהמקום בשעת לימודו ואינו מניח לו מרוב טרדותיו.

אם קבעת את עצמך ללימוד בזמן מסוים, בכמות מסויימת, היה חזק בעצמך לעשות זאת, ואל תדחה להמשך היום, שמא לא תפנה, ואל תדאג שמא תפסיד, כי באמת 'מה תפסיד אם תלמד' - והלא בכל מקרה הרווח יהיה גדול יותר כי תקבל על כך עולם הבא!'

הרבה פעמים אדם רוצה להתיישב ללמוד, ותיכף שבא ללמוד עולים במחשבתו בלבולים גדולים שצריך להספיק לסדר כל מיני דברים, או שצריך לומר איזה דבר לפלוני, והוא ענין דחוף מאוד שאינו סובל דיחוי, וכך מוצא את עצמו בטל מענין לענין, הכל בסיבות מוצדקות ביותר, שבסופו של דבר עובר לו היום ללא הלימודים שהיה צריך ללמוד.

ועל כך מצאנו שיחה מרביז"ל איך שהוכיח פעם אחת איזה אדם בענין התמדת הלימוד, ואמר לו 'מה תפסיד אם תלמד, והלא תקבל על כך עולם הבא' (שיחות הר"ן י"ז).

ואם תתבונן בשיחה זו תמצא בה תוכחה פשוטה מאוד, במתיקות מיוחדת שיכולה לעזור לך בכל מיני מצבים בהם נדמה שבהכרח להפסיק הלימוד לסדר כל מיני ענינים במעש או בדיבור, ונדמה לך שאם תמשיך בלימוד תפסיד איזה דבר מאוד הכרחי.

ועל כן צריך שיעמוד לנגד עיניך התוכחה המתוקה הזו של המוכיח הראוי להוכיח - 'מה תפסיד אם תלמד'!

כי אף שבוודאי אפשר להתעורר ללימוד התורה על ידי זכירת מאמרי חז"ל בעניני לימוד התורה המבוארים לרוב במדרשים, במסכתות הש"ס ובזהו"ק ושאר ספריה"ק, ועוד הרבה דיבורים נוראים ששמענו מרביז"ל בענין התמדת התורה. אך בהרבה מקרים דווקא הדיבור הנעים הזה יכול לעצור את האדם בבלבולו ולהכניסו אל לימוד

הליכות

שיחות ומנהגים

'תיקון חצות' בימי בין המצרים

◆ בימי בין המצרים בעת שנוהגים לומר תיקון חצות גם באמצע היום, היה מוהרנ"ת נאלץ לרדת למרתף עמוק, כדי שקול בכייתו הרמה לא תגיע לאזני הבריות. ועוד זאת מסופר אשר מוהרנ"ת ז"ע לא היה מפסיק לכוות באמירת הקינות עד אשר היה רואה את אור פני רבינו הקדוש, רק אז היה קם ומתנער.

(שיח שרפי קודש)

◆ אמר מוהרנ"ת: אפילו כשאיהיה בבין השמשות האחרון של האלף השישי ואראה שהגאולה עדין לא באה, אף על פי כן אאמין באמונה שלמה בביאת המשיח!

(שיח שרפי קודש ב תיקו)

◆ וככה בעבודת ה': לא יודעים איך להתנהג, לכן בוכים בין המצרים ובתשעה באב שיומשך דעת הצדיק האמת, וכשהדעת בשלמות - זה גם נקרא בניין בית המקדש, וכמו שאמרו חז"ל 'כל מי שיש בו דעת כאלו נבנה בית המקדש בימיו', ובכלל, על הבית המקדש.

בכלל זה ענין גדול לומר חצות ולככות בין המצרים ובפרט בתשעה באב (לא חלילא ברוגז וקושיות ובטרוניא להשי"ת, רק געגועים להשי"ת שיבנה בית המקדש בכלל ובפרט).

והאריז"ל מביא שנמשך על הנפש הארה גדולה בזה שמתאבל ובוכה כל יום בין המצרים אחר חצי היום - חצי שעה.

(רבי שמואל הורביץ ז"ל, מכתב כב)

נצור לשונך הלכות לשון הרע

אסור לספר על אדם שסירב להיטיב עם השני בגלל שהשני לא רצה לעשות לו טובה (ועבר בזה על איסור 'לא תקום'), או שהטיב עמו והזכיר לו שהוא לא עשה לו טובה כשהוא ביקש ממנו הטובה (ועבר בזה על לא תטור). ואם המספר הוא אדם שהתנקה ממנו, עובר גם על איסור לשון הרע וגם על 'לא תקום ולא תטור'.

אם מראים השגיאות שאדם עשה בכתיבת מכתב או חיבור, או ברקמה או בצירוף או שאר מעשה ידיו, או שצוחקים מטעויותיו, זה מוריד מערכו ואסור משום לשון הרע. אם כוונת המספר ללמד לשומעים לא לטעות כמוהו, יש להעלים השם, ולדבר לפי דיני לשה"ר לתועלת שיתבארו בהמשך.

וכן אסור לגנות מי שדורש דרשה או אומר שיעור, כגון לומר שאין מה לשמוע ממנו, או שאינו יודע לדבר.

(קיצור הל' לשה"ר פ"ב ה"ז)

אבל מחמת שבירת הלוהות נתהוה שכחה ועי"ז נתרבו מחלקת בישראל עד שאין הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד. ומשם נשתלשל המחלקת הגמור שבכל העולם ובין ישראל בעצמן ובין התלמידי חכמים, בפרט בעתים הללו שנתרבה המחלוקות בעונותינו הרבים: (ליקוטי הלכות ספר תורה ג, ב)

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה י"ח קמא - התורה הזמנית
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

ו. אַבֵּל דַּע, שְׁמֵן הַשְּׂמִים אֵין מְנַיִים אוֹתוֹ לְקַח אוֹתָהּ, בְּחַיִּינַת "וְנִפְקֶת בְּרַת קִלְיָא: מָה אֵית לְכוּ בְּהַדֵּי קִרְטְלִיתָא. דְּאַתְרָתָא דְרַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא, דְּעִתִּידָא לְמִשְׁדֵּי בֵּה תְּכַלְתָּא לְצַדִּיקִיָּא לְעַלְמָא דְאַתְיָ". הֵינּוּ עַל יְדֵי שְׁלֻמּוֹת הָאוֹתִיוֹת שֶׁל דְּבוּרֵי אַמּוּנָה שְׁהוּא בְּחַיִּינַת אֲשֶׁת רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא.

כִּי רַבִּי חֲנִינְיָא בֶן דּוּסָא זֶה בְּחַיִּינַת אַמּוּנָה, כִּי מְדַתוֹ אַמּוּנָה, בְּחַיִּינַת (בְּרַוֵּת י"ז): וְחֲנִינְיָא בְּנֵי דֵי לוֹ בְּקָב חְרוּבִין, קָב חְרוּבִין מְדַת אַמּוּנָה, חְרוּבִין בְּחַיִּינַת בְּרוּשִׁים, בְּחַיִּינַת בִּירְשָׁא הַנֵּל, וְאַשְׁת זֶה בְּחַיִּינַת הָאוֹתִיוֹת שְׁשְׁלֻמּוֹתָם עַל יְדֵי אַמּוּנָה בְּחַיִּינַת רַאשֵׁי תְבוֹת: אֲבָנִים שְׁלֻמּוֹת תְּבִנָּה (דְּבָרִים כ"ז), וְאַבְנֵים הֵן הָאוֹתִיוֹת כְּמַאֲמַר (סְפָר וַיְצַדֵּק): שְׁלֻשָׁה אֲבָנִים בּוֹנוֹת שְׂשָׁה בְּתַיִם, וְאוֹתִיוֹת נְשָׁלְמִים עַל יְדֵי אַמּוּנָה בְּחַיִּינַת (צַפְנִיָּה א'): "אֵז אֲהַפֵּךְ אֶל הָעַמִּים שְׂשָׁה בְּרוּרָה" וְכוּ, הֵינּוּ עַל יְדֵי אַמּוּנָה שְׁהוּא בְּחַיִּינַת "לְקַרְא בְּלִים בְּשֵׁם ה'" עַל יְדֵי זֶה אֲהַפֵּךְ שְׂשָׁה בְּרוּרָה, בְּחַיִּינַת שְׁלֻמּוֹת הַדְּבוּר.

רבינו ממשיך לבאר שאע"פ שהסטרא אחרא מתגברת באפיקורסות ועי"ז מתחזקת להחזיק בהנהגה, אבל סוף כל סוף מן השמים אין מניחים אותם ליקח אותה, וזה על ידי הכח של אשת רבי חנינא בן דוסא שהוא בחינת הדיבורי אמונה שמשלמים את האותיות, ובפרט על ידי ה' שהיא הנקודה האחרונה שמשלמת את האות, ועי"ז מתחזק בהם של הצדיקים וההנהגה חוזרת אליהם. והנה בעניין זה מתבאר יסוד ושורש לכל המאמר, וכפי שכבר נתבאר בקצרה (לעיל אות 8) ועכשיו בס"ד נרחיב מעט.

אשת רבי חנינא בן דוסא היא בחינת דיבורי אמונה

כִּי יסוד הדברים שמתבאר כאן הוא, שיש בחינת רבי חנינא בן דוסא ש"י לוֹ בְּקָב חְרוּבִין והיינו שמדתו אמונה, ויש בחינת אשת רבי חנינא בן דוסא שהיא בחינת הדיבורי אמונה השלמים, ועל ידי זה שנשלמים האותיות ע"י בחינת האמונה והדיבורי אמונה, הצדיקים יודעים את התכלית ע"י האותיות שיש בכל דבר שבועולם, ועי"ז הם יכולים להאיר בנו את התכלית.

קב חרובין היא בחינת תיקון העולמות החרבין

וכלליות העניין בזה מתבאר על פי מה שמביא רבינו את עניין רבי חנינא בן דוסא ש"י לוֹ בְּקָב חְרוּבִין מערב שבת לערב שבת, בצירוף ענין תיקון שלמות האותיות, וענין זה של קב חרובין של רבי חנינא בן דוסא עם ענין שלמות האותיות מתבאר באריכות בזה"ק (פנחס רטז) ובכתיב האר"ז"ל (שער מאמרי רשב"י פרשת פנחס, עץ חיים שער יט פ"ג), שזה סוד שבירת הכלים והניצוצות והאותיות שנפלו אז, שזה עיקר עבודתנו בזה העולם לתקן את ענין זה של שבירת הכלים, ולהשלים את האותיות שנפלו ונשברו.

רבי חנינא בן דוסא היה צריך להשלים את תיקון ה'

ומבואר שם שקב חרובין, מרמז על הארת התיקון של עולמות החרבין, שזה בחי' העולמות (שהם האותיות) שנפלו ונשברו, ומבואר שם בזה"ק שרבי חנינא בן דוסא בגלגול הקודם היה חסר לו את בחינת תיקון ה' (וכן מחמת שלא היו לו בנים ועי"ז לא היה לו את בחינת סוף מעשה" ע"י המשך שמניחים

הסגירוהו לידינו"

חיפושים אחרינו, דאגו להסתירו מבעוד מועד. ניסן היה מלא הכרת הטוב לחסידים על מסירותם כלפיו, ובמשך כל אותה תקופה השתנתה חזונו לבלי הכר; הוא גידל זקן ופיאות ודבק בשמירת תורה ומצוות.

לא קלה היתה כלל ועיקר דרכו החדשה; זוגתו סירבה לצעוד יחד עימו בדרך התורה, ובכל פעם שניסה להשפיע עליה לשמור מצוות, התפרצה כלפיו בכעס.

באחד הימים, לא יכולה היתה לעצור בעצמה יותר, היא פנתה לאחיה שהיו רחוקים כרחוק מזרח ממערב מיהדות, ונחשבו להני בריוני המפילים חיתתם על סביבתם, וסיפרה להם על השינוי שחל בבעלה לאחרונה, וסיימה בזעם: "דעו לכם כי האשם העיקרי בדבר, הוא רבי לוי יצחק בנדר! הוא אשר מעודד את בעלי ללא הרף לדבוק ביהדות!"

ליל שבת קודש. בבית הכנסת בטפליק הסתיימה התפילה, והמתפללים מתחילים לצאת בזה אחר זה, וביניהם רבי לוי יצחק, שהגיע לעיר לשבת. הוא לא שיער מה מצפה לו בחצר בית הכנסת...

כמה גלויי ראש התגודדו שם זועמים, ונופפו בזרועותיהם בחימה. אחדים מהמתפללים הזהירו את ר' לוי יצחק לבל יעז לצאת עכשיו. אך על פניו לא ניכר כל פחד. בשלוות נפש יצא לחצר בית הכנסת ופונה אל הבריונים בארשת נעימה ולבבית: "גוט שבת..."

האנשים התבלבלו לגמרי, לא לקראת מפגש כזה התכוונו. הוא פתח עמם בשיחה נלבבת ומרגע לרגע התרפו שרירי ידיהם והם הקשיבו לדבריו קשב רב.

באותו ליל שבת, התעורר הזיק היהודי בקרב גיסיו של ר' ניסן, וכתוצאה מאותה שיחה, החלו גם הם שבים בהדרגה אל היהדות, עד שברבות הזמן הפכו ליראים ושלמים, ואחד מהם אף התמנה לשמש בית הכנסת בטפליק. כוחה של עין טובה!

עד לפני חודשים מספר, זרמו חייו של ניסן השען על מי מנוחות. חנות השעונים הגדולה שבבעלותו הכניסה לו רווחים נאים, עד שחש כיצד הטבעת מתהדקת והולכת סביבו. השלטון הקומוניסטי החל פושט חדשים לבקרים על בתי בעלי-הון ומחריים את רכושם לטובת הממשל. לעתים זה הסתיים גם בהגליה לסיביר, או אפילו הוצאות להורג. הכל בשם ה"שוויון והצדק". ניסן הבין שעליו לרדת למחרת.

חסידי ברסלב באומן, רגילים היו לראות

מענה רך ישיב חימה

בית טיפוסי ברוסיה של אז

פנים חדשות המופיעות מפעם לפעם בבית מדרשם, גם של כאלה שאינם נמנים על שומרי התורה והמצוות. לפיכך לא דקדקו וחקרו יתר על המידה בזהותו של האורה החדש, גלוח הזקן ובעל החליפה המוחיטת, שקבע את מושבו באחת מפניות ה'קלויז'.

ניסן בחר להסתתר באומן באקראי, ופתאום מצא עצמו בעיצומו של תהליך חזרה בתשובה. הליכותיהם הקדושות של יושבי הקלויז הברסלבאי, הארת פניהם ויחסם החם אליו - הבעירו את הניצוץ הקדוש שבקרבו, ואט אט התערה ביניהם ולמד מדרכיהם.

אלא שעד מהרה נודע לחוקרי הנקווד. כי ה'מבוקש' מסתתר בין אנשי ה'ברסלבסקאי' באומן, והם שיגרו לא פעם מסר לחסידים: "יודעים אנו כי אינו באמת משלכם; הסגירוהו לידינו!"

אך חסידי ברסלב, בניגוד לשלטונות, כן ראו בניסן אחד משלהם. ובכל פעם שנערכו

לחידודא

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:

על איזה דרך בעבודת ה' נאמר "מטהר תמאים ומטמא טהורים"? עצת העצות, למצוא בעצמו נקודות טובות (תורה רפ"ב), שמצד אחד עיקר הטהרה עי"ז, ומאידך יש להזהר שלא ליפול מזה לגדלות. (ליקוטי הלכות השכמת הבוקר א"ב)

הזוכה: אליהו שווארץ, לונדון זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

לאיזה דבר שם לב

מוהר"ת במסעו מעיר לעיר בשנת

תקצ"ב?

בעולם הזה, על פי שער מאמרי ד"ל מאמר הפסיעות). ועי"ז היה חסר לו בבחינת תיקון עולמות החרבין, ועל כן הוכרח לעבור את בחינה זו של קושי העניות שהיה לו רק קב חרובין מערב שבת לערב שבת, ועי"י ההתחזקות באמונה גם במצב הקושי הזה, עי"ז תיקן את האותיות שנפלו, והעיקר עי"י בחינת ה' שהוא משלים מהק"ב ל"ב"ק שהוא התאחדות הקדושה מלמעלה למטה (הזכרנו בזה קצת עניינים עמוקים, כי הם יסוד להבנת המאמר, ויכר בניירו מלשון רבינו שכוונתו ליסודות אלו, וזה על פי המבואר בהקדמת ביאור הליקוטים כלל יח שבדברים הנודעים המתבארים בזה"ק ובכתבי האר"ז ל"כ וכו'. סמך רבינו על המעיין ולא ביאר את יסודות הדברים).

עניין זה עצמו הוא בחינת תיקון הרגז

ועל פי קשרי המאמר, מובן שעניין זה עצמו הוא שורש הרגז שמוכרחים לעבור בעולם הזה, כמבואר באריכות לעיל (אות ג), כי זה כל עבודתנו להמתיק את הדין הזה ששרשו נמשך מבחינת שבירת הכלים, וזה רצון ה' שבשבילו נשלח האדם לעולם, ועי"י שהאדם מתחזק במקומות האלו של התגברות הרגז, שאינו נותן לכעס להתגבר, אלא אדרבא מיפר את הכעס ברחמנות, ומחפש את הנהגת והארת הצדיק שיאיר בו את התכלית (מכח שעשועי עולם הבא) עי"ז מתעורר באתערותא דלתתא להשלים את האותיות שנפלו במקומו, ובעיקר על ידי ה' שהוא גם בחינת הנקודה האחרונה, שזה בחינת 'סוף מעשה במחשבה תחילה', שהוא עיקר ההסתרה והנסיון וכדלקמיה, ועי"י שהאדם מתגבר בזה, עי"ז הוא מתקן את בחינת המלכות. ועי"ז הצדיקים משיגים את האותיות המתוקנים ועי"ז הם יכולים להשיג את בחי' התכלית ולהאיר בנו יותר ויותר את הארת התכלית והאמונה, אבל הכל מוכרח להתחיל עי"י האתערותא דלתתא שלנו לתקן את הנקודה אחרונה שבמקומו.

די לו בקב חרובין - שמתחזק ויודע שזהו תיקונו

וזה מה שרבי חנינא ז"ל לו בקב חרובין היינו שהתחזק בעת הקושי וידע שהכל הוא נסיון מן השמים, והוא מוכרח לזה כדי לתקן ולהעלות את האותיות שנפלו, והיה שמח בעבודה זו של להעלות ולתקן את קב החרובין הזה (שתיקן זה הוא בחינת התכלית), וכך הוא ג"כ העבודה של כל אחד ואחד להתחזק בעת התגברות הרגז, ולידע שזהו לטובתו וזהו תיקונו הנצחי, כדי שישלים משם את רצון ה', ועי"ז הוא מביא את הבריאה אל תכליתה.

הכח לזה הוא עי"י דיבורי אמונה

ראשת' רבי חנינא בן דוסא הוא בחינת הדיבורים של שלמות האמונה, היינו האמונה בבחינת הקב חרובין הזה, לידע ולהאמין שיש בזה עבודה ותיקון העולמות, ועיקר הכח לעמוד בזה הוא על ידי 'דיבורי אמונה' שזה הכח של אשת רבי חנינא בן דוסא שהיא בחינת הדיבורים בבחינת אבנים שלמות תבנה.

עי"י נשלמת המלכות

כי שלמות המלכות הוא דווקא על ידי התיקון של הקדושות שעולות מעולם הזה בכל הנסיונות והמעברים, שבהם נמצאים נפילת הניצוצות והאותיות השבורים, שעל ידי שהאדם מתחזק להשלים את העבודה בכח הצדיק, הוא מתקן את המלכות שהוא ענין המלכות וההנהגה של הצדיקים.

וגו' ומה אזעם, שבימים האלו לא כעס ה' רק היה הפרת הכעס ברחמנות וע"כ לא היה לו שליטה כפרש"י.

רבינו הק' אומר שיש סוף מעשה שזה התכלית ויש במחשבה תחילה, וזהו כי מראש צורים אראנו פרש"י בתחילת שרשיהם שזה המחשבה תחילה הם חזקים. ומי מנה עפר יעקב שזהו התכלית והסוף ועי"ז אמר תמות נפשי וגו' ותהי אחריתי כמוהו. ואמר לו בלק למה במקום הכעס והקללה ברכת שברוך מרמז על התכלית עי' בסוף הת' פסוק י"ד ראש הפסגה בלק ר"ל שאין רחמנות של מנהיג ששם מת משה כפרש"י וכדלהלן.

פסוקים כ-כד, הנה בוך לקחתי שבהתחלה זה ברוך, וברך ולא אשיבנה א"א להשיב האות' להיפוך אלא הברוך כסדר עי' בסוף הת'.

יעקב פאלאק

(מתוך 'הוישבת בגנים' כולל חצות ביתו עילית)

הדיבור רק אותו הדבר. ה' אלוקיו עמו פרש"י שאפי' מכעיסין אותו. ותרועת מלך בי תרועת מלשון ורעה אמונה שמתחזקין באמונה והרא' שא-ל מוציאם ממצרים, עי' ברש"י שלא יצאו מעצמם בלי רחמנות של מנהיג אלא שא-ל מוציאם א-ל הוא רחמים. ולמה, כי לא נחש ביעקב וגו' שאין הם מנחשים וקוסמים כדרכי האמורי, אלא נמסר להם הכל עי' נביאיהם כפרש"י שאלו המנהיגים האמיתיים.

הן עם כלביא יקום מיד בתחילה חושבים על התכלית. ודם חללים ישתה שיהרגו את בלעם כפרש"י שע"י האמונה השלימה יבטלו את מלכותם של האומות.

פרק כד פסוק א', ולא הלך לקראת נחשים, שזהו דרכי האמורי ואין האמונה בשלימות אלא רצה לעורר ע"ז ממש שזהו וישת אל המדבר פניו כפרש"י.

פרק כג פסוקים יא-י, מה אקוב

להלן הקשר פסוקים בפרשתינו לתורה י"ח:

בפסוק ב' וירא בלק וגו', לאמורי, שזהו דרכי האמורי שעם ישראל מתרחק ממנה.

בסוף פסוק ד' מלך למואב בעת ההוא, שהם פחדו מזה שעם ישראל מפילים ומבטלים את מלכותם ודרכי האמורי, אז המליכוהו לבלק כדי שינהיג אותם וכאילו יש לו רחמנות עליהם, וכן בלעם שירחם עליהם וינהיג אותם, כפרש"י.

בפסוק ל"ט שבלק בקש מבלעם שירחם עליהם עי"ש.

בפסוק ז' וקסמים בידם ברש"י בפירוש ב שלקחו סימן על זה כמו בצבי הפסוקו.

בפסוק י"ח אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהו, זה הוא יכול רק לכרגא למסים וארנוניות, אבל לאמונה לא יוכל לעבור את פי ה'.

בפסוק ל"ח הדבר אשר ישים אלוקים בפי, שזהו שלימות

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | תורה יח [ז]

המנהיג מכוון אל התכלית

[א] תפקיד של מנהיג הוא לא רק לומר לאדם מה לעשות, אלא בעיקר לחברו אל התכלית והמטרה של אותו פעולה.

ולדוגמא כשאדם שואל את רבו היכן לקבוע דירתו, בשאלתו הוא מציע את ספקותיו, ובכל צד של הספק יש מטרה שמחמתו התעורר הספק, פרנסה, חינוך שלום בית וכדומה, ולכן מובן שהמנהיג צריך להיות מחובר אל המטרה האמיתית ולכוון את האדם לבוא אל מטרתו, ובהרבה פעמים תפקידו להעמיד את האדם על מקומו שידע שהמטרה שהציב לעצמו כלל אינו מדוייק, וצריך לדייק יותר את מטרתו על פי רצון ה', ואז ממילא ההחלטה תבוא בנקל יותר.

[ב] היות וההנהגה בהכרח קשורה אל התכלית, על כן צריך שהמנהיג יהיה קשור לגמרי אל חכמתו יתברך של הבורא, אשר שם נמצא התכלית של הבריאה, כלומר שישגי בשביל מה ברא הש"ת את הבריאה. כי אם ח"ו נקשר אל ההנהגה תכלית ומטרות אחרים, אזי כל אופן הנהגתו את העם יכול להיות מעוות.

[ג] ועל כן הצדיק אמת לא תמיד היו עונים

ומשיבים לשואליהם בדיוק מה לעשות בכל דבר, כי כל מטרותם ודביקותם היה בתכלית האמיתית של הבריאה. היינו להביא את האדם שידבק בהש"ת וברחמי הגדולים, וכיון שזה היה התכלית, על כן ברוב הפעמים אין משנה הפסק וההכרעה מה לעשות, כי כל זמן שהתכלית הוא הצלחה בעולם הזה, אזי בוודאי שיש הבדל עם ידור כאן או כאן, אך אם ההצלחה הוא להדבק בהש"ת, הרי שבין כך ובין כך צריך להלחם להדבק בתכלית, ותפקידו של המנהיג הוא להאיר לאדם לזכור את הבורא בכל מקום שידור.

(על פי ליקו"ה מעונן ומנחם ג')

הן עם לבדד ישכון

רבינו עורך מאד על עצת ההתבודדות, כמו שאמר "התבודדות היא מעלה עליונה וגדולה מן הכל" (לקו"מ ח"ב כה), וכן בשיחות הר"ן מובא שאחד שאל את רבינו איך להתקרב להשי"ת וצווה לו ללמוד, ושאל אותו הלא אינו יכול ללמוד, והשיב לו רבינו כי ע"י תפילה יכולין לבוא לכל, לתורה ועבודה ולכל הקדושות.

נמצא שבעצה נפלאה זו פתח לנו רביז"ל שער לכל הקדושות שבעולם אין לך קדושה אשר נפלאה ורחוקה היא בעת אשר נתן בידנו רבינו עצה נפלאה שכזו.

אך את זה אנחנו צריכים לדעת, כשהאדם ניגש לפרש שיח לפני השי"ת, צריך לפתוח בתודה והודאה הפותחים את הלב, וגף בסימיה של ההתבודדות צריך לסיים בדברי שבח והתחזקות, בהודאה להשי"ת על שזיכהו לפרש שיחתו לפניו, ובדיבורי אמונה שבודאי מעכשיו יזכה לעשות את רצון השי"ת, ולהתחיל בהתחלה חדשה בעבודת ה' כראוי, התבודדות שאין בסופה דברי התחזקות עליה אמר רביז"ל בספר המידות (כעס אות לה) שכעס בא ע"י התבודדות שלא כראוי.

וגם זאת צריך לשים אל לבו לבקש רחמים על כלל

עונג הפרשה

אין פתחיהן מכוונים

וַיֵּצֵא בַלְעָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרֶא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו וְתַהֵי עֲלָיו רִיחַ אֱלֹהִים (במדבר כד, ב)

'ראה כל שבט ושבת שוכן לעצמו ואינן מעורבין, שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, שלא יציץ לתוך אהל חבירו, עלה בלבו שלא יקללם' (רש"י).

בלעם אבי אבות הטומאה היה - לעומת משה רבינו אבי אבות הקדושה, בלק שידע את שנאתו לישראל שכן אותו שיקללם, באמרו "כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאור יואר" (שם כב, ו), בבואו לקלל את ישראל כדרכו נגלה אליו השי"ת, העמיד רסן בפיו, והכריח אותו לברך את ישראל, מכאן לא היה יכול להוציא מלה אחת מלבו ואף לא לשתוק (רש"י שם כג, טז).

כך היה שני פעמים, אך בפעם השלישית שינה בלעם את הסתכלותו, הפך את טעמו והנה 'עלה בלבו שלא לקללם'.

והדבר תמוה מה גרם לבלעם הרשע לשנות את טעמו ודרכו, ולברך מרצונו את ישראל.

מבאר מוהרנ"ת, כוחו של בלעם הוא בפה, כנגד כוחו של משה רבינו שהוא בפה קדוש, לפעול את הכל בדרך של תפילה, להעלות את תפילות ישראל

חנוך לנער

יסודות החינוך ע"פ דעת רביז"ל

איך להאיר את התפילה אל בני הנעורים?

באופן עקרוני צריך האדם לצאת מתוך נקודת הנחה ברורה ביותר, שכל נער יהודי יש לו אמונה וחיבור פנימי עם השי"ת, וכל אחד רוצה להרגיש קרבת אלוקים, גם אם אינו נראה כך.

ואם רואים אנו נער שכלל אינו מתחיל להיות מחובר לתפילה, אין זה מחמת שהוא 'קר ויבש' או שאר ביטויים דומים, אלא מחמת ה'תדמית' שלו שמסתכל על עצמו בהסתכלות כאילו אינו שייך לעבודת ה', מכיון שאינו מצליח בלימודו וכדומה, ועל כן אינו מנסה אפילו להתחבר אל התפילה.

ובהרבה מקרים אנו קצת אשמים בכך שכל עניני היהדות ועבודת ה' התחבר בראשו כחבילה אחת, ואם אינו מצליח בלימודו ואין לו מעמד מכובד ותואר של 'בחור רציני' הרי שאז אינו מנסה כלל להתחיל לחשוב שיכול להתחבר אל התפילה.

וישנם גם כאלו בחורים שבמשך הזמן בנו לעצמם מחסומים וריחוק מאותם אלו המכונים 'עובדים' 'סגורים' וכל מיני תארים כאלו, ומנסים להשוות לעצמם תדמית אחרת של 'חברמן' וכו', וישנם כאלו שאפילו מצליחים בלימוד, אבל משום מה התפילה מצטייר בעיניהם כאילו שייכת ל'עובדים' שאינם רוצים להכיר את העולם, ומלכתחילה חוסמים את עצמם מלשמוע כל דיבור שמשדר דיבור רציני של 'עבודות' - 'חמימות' וכדומה.

וכאן חשוב מאוד להשקיע בהסברה חזקה שהתפילה היא פעולה פשוטה של קשר בין יהודי אל השי"ת, קשר שכל אחד יכול לקשור את עצמו בתוכה, והיא שייכת לכל יהודי באשר הוא, חיבור פשוט ואמיתי עם ה'.

ופעמים דווקא על ידי שמציירים את התפילה כעבודה קשה ומספרים סיפורי צדיקים על האיגיעות של הצדיקים בתפילה, זה בעצמו מרחיק מלהתחבר לתפילה [ואם נאמר את האמת גם אנחנו כמבוגרים מתרחקים לפעמים מתפילה כאשר אנו בזמן של ירידה, ורק מי שתפס את הפשיטות של התפילה יכול להתפלל עם ה' בכל יום].

בוודאי שיש לדבר על דרגות בתפילה ולספר מעשיות של צדיקים על גודל יגיעתם בעבודת הלב זו תפילה, אך להזהר שלא לערבב את התפילה הפשוטה בה יהודי פונה אל ה' בתמימות ומבקש ממנו צרכיו, כי זהו הבסיס לכל יהודי, שאפילו עובד ה' גדול מוכרח לרכוש אותה, כבסיס לתפילה הגדולה שמתפלל.

ר' נתן כותב (הל הונוה ג) שיש הרבה בני אדם שהיו שקועים בתורה בהתמדה גדולה ואחר כך נפלו מאוד, כי באמת אין לאדם שום הבטחה שישאר קיים על מעמדו, אבל מי שרוכש את התפילה הפשוטה בצעירותו, והרגיל את עצמו לדבר עם השם יתברך על כל צרכיו, אזי אפילו אם יפול מאוד, תמיד יהיה לו תקוה ויוכל לחזור אל ה', כי כשאדם תופס את הקשר הפשוט עם השי"ת הוא לעולם לא יוכל להפרד ממנו, ובכל מקום ובכל מצב בו יהיה יצא ממנו דיבורים פשוטים אל השי"ת.

ולעשות מהם נחת רוח לפני השי"ת, כשרצה בלק לבטל את כוחו של משה הביא את בלעם שכוחו בפה של טומאה, ויכול כביכול לעמוד כנגד כח התפילה.

ואכן, בלעם ניסה מכל כיוון לבטל את כח התפילה של ישראל, ניסה להקריב קרבנות שהם כנגד התפילה, עוד קרבן ועוד מזבח, אך ללא הצלחה, עד אותה הפעם שהביט לאהלי ישראל וראה את שורש כוחם - התבדלות שהיא שורש האחדות.

כח התפילה הוא כשכל אחד מתבונן בתוך נפשו, לראות מה הוא צריך באמת, שנים עשר שבטי ישראל הם כנגד שנים עשר דרכים בתפילה (ליקו"מ ט), אך כל שבט שוכן לעצמו, ואף בתוך השבט כל אדם היה מגודר בתוך אהלו ואין פתחו מכוון כלפי פתח חברו, כי כל אחד היה עסוק במה הוא צריך לתקן, על מה הוא צריך להתפלל, מה היא האמת של התפילה שלו, כל אחד נזהר מלהתפלל באמת של חברו אלא באמת שלו בלבד.

כשראה בלעם כך מיד 'עלה בלבו לברכם', אף מלאך רע יענה אמן על האדם ועל העם העומד במקום כזה, אכ"ר.

(ע"פ ליקו"ה הלכות נזקי שכנים ה, ג ועוד).

מתחדשים

הופיע! ליקוטי הלכות המבואר - חלק ה', המשלים את ביאור כרך א' מליקוטי הלכות אורח חיים. יו"ל ע"י מכון אור לישורים - עוז והדר. להשיג ברשת חנויות אורח חיים, או: 1800225566. מבצע מיוחד לרוכשים את כל חמשת הכרכים.

השבוע בגיליון: כשהאויב פותח פיו ומשבח אותך - אתה מתחיל להאמין. מדורים 'החיזוק השבועי' ו'יהלום' בחיזוקים נפלאים אותם מוציא מוהר"ת מברכותיו של בלעם.

אומן: הדרישות האוקראיניות המעודכנות לכניסת זרים: ביטוח רפואי אוקראיני לימי השהות במדינה, ומעל גיל 12 - אישור מתחוסן, או בדיקת קורונה שלילית עד 72 שעות לפני ההגעה.

לקראת היא"צ הראשון ב"ז בתמוז: הופיע חלק ד' בפירוש 'ליקוטי מוהר"ן הבהיר' מאת הרה"ח ר' אברהם יצחק כרמל ז"ל, על תורות י"ז-כ"ב. 0556709002.

התורה הזמנית: ממפעל 'עין הנחל' שע"י ארגון 'מורשת הנחל' נמסר, כי ניתן להשיג אצלם את המבחנים שנעשו בעבר על תורה ו"ח, המועילים מאוד לחיזור הבנת התורה. ניתן להתקשר (משעת אחה"צ) 0548459260.

ניתן להשיג את החוברת המהודרת 'חברים מקשיבים' בו מובאים עשרות חידושים ודרושים על תורה ו"ח מאת חברי הכולל חצות בביתר עילית, היו"ל לרגל יישובי בת ראש הכולל הר"ד יהושע מאיר דויטש. לקבלת החוברת חינם: 0533145325.

איך שייך לבוא להתעוררות הלב, להרגיש צער הגלות, ולהתאבל על חורבן הבית?

'אחר הפעולות נמשכים הלבבות' - לא צריך הרבה להתכונן ולחשוב. בחצות היום של בין המצרים לוקחים תיקון חצות, ומתחילים לומר. אם אפשר ראוי מאוד להתאמן גם לעשות זאת בחצות הלילה כל ימות השנה, אבל לכל הפחות בימי בין המצרים לומר בין חצות היום לשקיעה. גם כדאי לשבת על הרצפה ולחלוץ המנעלים, אך שדבר זה לא יהווה מניעה, כי אין שיהיה, העיקר לומר בפה - לא להפוך את הקינה ל'עבודה' כבידה אלא כמשהו פשוט שמקוונים לפני ה' על חסרונה.

אין מה לפחד ולהתבייש, וגם לא לצפות לכבייה ולהתעוררות הלב, אלא לומר את המילים תיבה אחר תיבה, ולנסות לחשוב את פירוש המילות.

בתו של רביז"ל אמרה, שמרוב התעוררות תשובה של ימי אלול, בוערים ובויערים ולא עושים כלום. כמו כן בעניין בן

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א מ"צ דביהכ"ס נחלת חן

הלכה פסוקה

שבעה עשר בתמוז

ד. בכל אופן שאמרנו שמותר לו לאכול עד עלות השחר (והיינו כשהתנה כנ"ל או שלא ישן כלל) - אין הדבר מותר לגמרי, אלא כשמוגיע הזמן של 'חצי שעה' לפני עלות השחר, יש איסור אכילה לפני התפילה (משנ"ב פט כז. וגם לפני צום - מהרש"ג ב לד. הרוח"ק באש"י תשובה פו. אבל בצל החכמה ג נב, כתב שאולי אפשר להקל עד עלות"ש).

אך תלוי מה אוכלים: 'לחם' מותר לאכול רק עד שיעור כביצה. 'עוגה' לכתחילה יש להחמיר ולא לאכול אז יותר מכביצה של מיני מזונות. ובשעת הדחק אפשר להקל ולאכול יותר מכביצה, אך יש להזהר שלא לאכול הרבה באופן שיהיה בזה 'שיעור קביעות סעודה' (כי הערה"ש רלב יח מקיל באכילת ארעי לענין מנחה. וגם י"א שלפני צום מותר עד עלות"ש ממש). 'תבשיל' של מזונות, מותר לאכול הרבה אך שלא יהיה באופן של קביעות סעודה (משנ"ב פט כז וכמ"ש בסיון רלב לד). 'פירות' וכן 'קפה ושאר משקאות שאינם משכרים', אפשר לאכול ולשתות כמה שרוצים עד עלות השחר (שם). אבל אם התחילו לאכול לפני החצי שעה שלפני עלות השחר, מותר להמשיך לאכול כל דבר עד עלות השחר. אבל לאחר עלות השחר, מעיקר הדין אסור אפילו לטעום בכל ימות השנה.

אכילה ושתיה בליל התענית א. איסור אכילה ושתיה מתחיל רק מ'עלות השחר', אבל לפני זמן זה מותר מן הדין לאכול ולשתות. אבל לגבי אכילת בשר ויין, נראה שנכון להחמיר כבר מתחילת ליל התענית (כי הפוסקים מחמירים לערוך אז נשואין ושבע ברכות, וא"כ כ"ש בזה). ב. אף שאמרנו שמותר לאכול עד עלות השחר, מכל מקום מי שישן 'שינת קבע' וקם לפני עלות השחר, אסור לו לאכול שום דבר. ולגבי 'שתיה', הדין כך: מי שרגיל לשתות אחר השינה, מותר לו לשתות, אבל מי שאינו רגיל בכך, אם אין לו צורך לזה לא ישתה, אבל אם הוא זקוק לזה, יכול לשתות (ראה שו"ע ומשנ"ב תקסד ושעה"צ ז).

ג. אמנם יש אפשרות לאכול ולשתות אף לאחר השינה, אם עושים 'תנאי' על זה, והיינו שאומרים לפני השינה שרוצים לאכול ולשתות לאחר שיקום מהשינה (שו"ע שם). אבל לפי דברי הזהר אסור לאכול ולשתות לאחר שינתו (משנ"ב פט כח, שכן נכון להתנהג). וי"א שאף לפי דברי הזהר מותר לאכול ולשתות בכדי שיוכל לצום קל יותר (שב יעקב א. הוהבאגם בא"א אפנהיים ובמחצה"ש בסיון פט יד. משנ"ב שם. השיב משה ו. כה"ח פט לב. כל אלו התייר לאדם הלש בכל ימות השנה, וא"כ כ"ש בזה).

א. כל המנהגים והאיסורים של 'שלושת השבועות' - מתחילים תיכף במוצאי שבת זו. ב. מעיקר הדין מותר להתרחץ ביום התענית. אך 'בעל נפש' יחמיר שלא להתרחץ כל גופו במים חמים, אבל מותר להתרחץ כל הגוף במים צוננים, או הפנים ידים ורגלים במים חמים. וכן נכון לכל אדם שלא להתרחץ במים חמים וכל שכן בסבון, ובפרט אם הוא לשם תענוג בלבד. אך מותר לטבול במקוה חמה, אם אין שוהים במים לתענוג (ראה: משנ"ב תקנא ו ושעה"צ ח. באר משה ג עז. קנין תורה ז מג. מבית לוי מועדים פרק פד ג בהערה ג). ג. מותר לתפור ולכבס ולשטוף את הריצפה ביום התענית (הליכות אבן ישראל, י"ז תמו א. ומש"כ בביה"ל תקנא ד"ה מ"ח בשם הא"ר שדינו כמו תשעת הימים, ידוע שהוא טעות במקור הדין וכמ"ש בהרבה פוסקים). ד. קטנים וקטנות עד גיל בר מצוה, אין צריכים לצום כלל אפילו רק כמה שעות, ויאכלו כדרכם אך צריך להימנע מאכילת ממתקים (ראה: משנ"ב שם ה. הליכות שלמה מועדים פ"א ג. מ"ב שם ה). ה. מעוברות ומניקות אין להם לצום ויאכלו כדרכם, אך יש להן להימנע מאכילת בשר (ראה: שו"ע תקן א. ערה"ש א. הליכות אב"י ג צמות ח).

י"ל ע"י מכון עלה לתופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית
02-8080148
במקרים דחופים:
054-8591148 | 053-3175211
המערסות נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

"מי מְנַה עֵפֶר יַעֲקֹב, מִי יֹכֵל לְמִנּוֹת וּלְשַׁעַר יִקְרַת קִדְשָׁת פֶּלַ פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׂדוּרָכִים עַל הָעֵפֶר כְּשֶׁהוֹלְכִים לְדָבָרִים שֶׁבְּקִדְשָׁה כְּגוֹן לְבֵית כְּנָסֶת וְלְבֵית מִדְּרָשׁ וְלְקַבֵּל פְּנֵי רַבָּם בְּקִדְשָׁה וְלְשַׁפֵּךְ שִׁיחָם בְּהַתְבַּדְּדוֹת לְפָנֵי הַשָּׁם יִתְבַּרַּה, שֶׁמִּכָּל פְּסִיעָה וּפְסִיעָה שְׂדוּרָסִים עַל הָעֵפֶר נַעֲשִׂים תְּקוּנִים וְשִׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְמַעַנְהָ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְמִנּוֹתָם וּלְשַׁעֲרָם:

(ליקוטי הלכות ברכות השחר ה, פז)

יהלום

"הן עם לְבַדָּד יִשְׁכַּן, שֶׁהֵם מִתְבַּדְּדִין בֵּינָם לְבֵין עַצְמָן וּמִיִּשְׁבִּין עַצְמָן הֵיטֵב הֵיטֵב מִה יִהְיֶה בְּסוּפָם וְתַכְלִיתָם:

(ליקוטי הלכות תפילה ג, ט)

www.ynet.co.il